

TA 2021/17 KJØPMANNSGATA 1

Arkeologisk overvåking i forbindelse med graving av plantehull,
Kjøpmannsgata 1, Trondheim

Rostad, Synne Husby

Norsk institutt for kulturminneforskning (NIKU)
 Storgata 2, Postboks 736 Sentrum, 0105 Oslo
 Telefon: 23 35 50 00
www.niku.no

Tittel TA 2021/17 KJØPMANNSGATA 1 Arkeologisk overvåking i forbindelse med graving av plantehull, Kjøpmannsgata 1, Trondheim	Rapporttype/nummer NIKU Rapport 151	Publiseringsdato 15.12.2022
	Prosjektnummer 1022181	Sider 11
	Avdeling Arkeologi	Tilgjengelighet Åpen
Forfatter(e) Rostad, Synne Husby	ISSN 2703-7797 ISBN 978-82-8101-298-1	Oppdragstidspunkt / periode utført 10.09.2021
	Forsidebilde Treplanting. Foto: Synne Husby Rostad, NIKU.	

Prosjektleder Audun Berg Selfjord
Prosjektmedarbeider(e) Skriv her
Kvalitetssikrer Ann Kathrin Jantsch

Oppdragsgiver / finansiert av Trondheim kommune bydrift
--

Sammendrag I forbindelse med Trondheim bydrifts treplanting av trær i midtbyen, ble det den 10.09.2021 gravd ett plantehull under overvåking av arkeolog i Kjøpmannsgata 1, Trondheim. Hullet ble gravd ned til 0,4 m dybde. Den arkeologiske overvåkingen viste at tiltaket ikke direkte berørte automatisk fredete kulturlag.
Abstract An archaeological monitoring took place on September 10 th 2021, at Kjøpmannsgata 1, Trondheim, Norway in connection with digging for tree planting. There was no direct disturbance of the protected medieval cultural layers previously recorded adjacent to the site.

Emneord Kjøpmannsgata, middelalderbyen Trondheim, arkeologi, treplanting, automatisk fredete kulturlag
Keywords Medieval, Trondheim, urban archaeology, protected cultural layers and deposits, tree planting

Avdelingsleder
 Lise-Marie Bye Johansen

Saksnummer hos forvaltningsmyndighet	21/04551-6
Kulturminne-ID	90288
Lokalitetsnavn	Ingen
Gnr/bnr.	400/4
Adresse, kommune, fylke	Kjøpmannsgata 1, Trondheim, Trøndelag
Aksesjonsnummer	Ingen
Museumsnummer	Ingen
Intrasis-prosjektnummer	Ingen
Foto-/filmnummer	Ingen
Tilstedeværelse av automatisk fredede kulturminner	Ja

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	6
1.1	Bakgrunn	6
1.2	Beskrivelse av tiltaket	7
2	Resultater av overvåkingen	8
3	Oppsummering	9
4	Vedlegg: Kartutsnitt Askeladden	10
	10

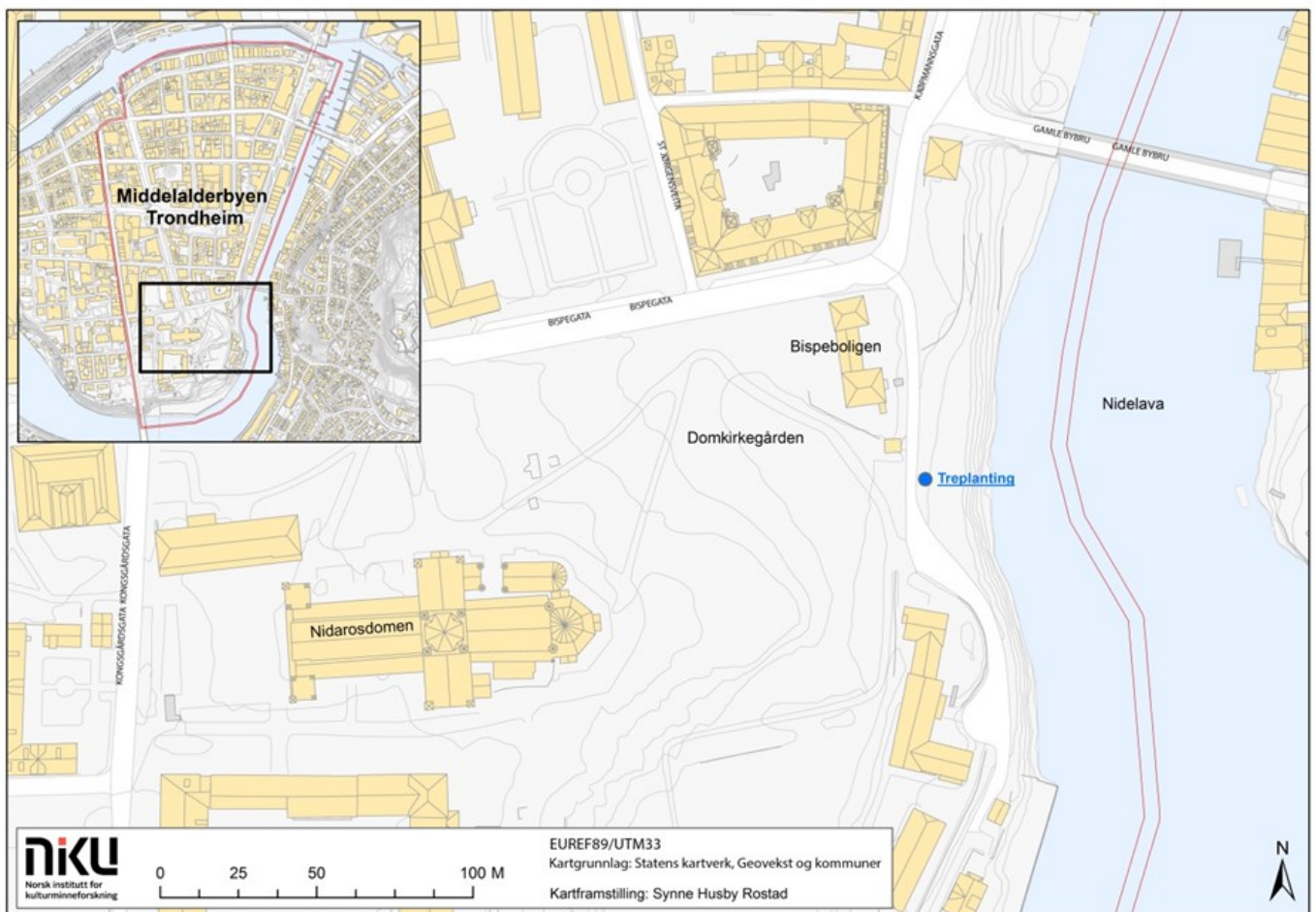
Figurliste

Figur 1.	Tiltaksområdet innenfor kulturminnet Middelalderbyen Trondheim.	6
Figur 2.	Tiltaksområdet - Kjøpmannsgata 1, før graving. Sett mot SV. Foto: NIKU.....	7
Figur 3.	Plantehullet sett mot N. Fiberduk til høyre. Foto: NIKU.	8
Figur 4.	Plantehullet sett mot Ø. Antydninger til mørkere kulturlag i profilkanten som var tildekket av fiberduk fra tidligere. Med 0,6 m målestokk. Foto: NIKU.....	8

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Trondheim kommune søkte Riksantikvaren om tillatelse til inngrep i automatisk fredet kulturminne (fig.1) i forbindelse med treplanting av trær i Midtbyen i Trondheim. NIKU mottok anmodning om tilrådning fra Riksantikvaren 03.08.2021 (ref. 21/04551). NIKU oversendte tilrådning til Riksantikvaren 11.08.2021. NIKU ga i sin tilrådning en anbefaling om å gi dispensasjon fra Lov om kulturminner av 9. juni 1978, § 8, første ledd, med vilkår om arkeologisk overvåking av graving for plantehull i Kjøpmannsgata 1. NIKU mottok anmodning om budsjett fra Riksantikvaren 12.08.2021. NIKU oversendte budsjett til Riksantikvaren 02.09.2021. Riksantikvaren fattet vedtak i saken 02.09.2021 (ref. 21/04551-6).

Figur 1. Tiltaksområdet innenfor kulturminnet Middelalderbyen Trondheim.

1.2 Beskrivelse av tiltaket

Riksantikvarens dispensasjon gjaldt følgende arbeid: Trondheim kommune ble gitt tillatelse til å plante nye trær som erstatning for trær som var fjernet på åttesteder innenfor middelalderbyen Trondheim (kulturminne-ID: 90288). Graving av plantehull ved Kjøpmannsgata 1 ble overvåket av arkeolog fra NIKU (fig. 2). I utgangspunktet skulle plantehullene være inntil 1,0 x 1,0 m og 0,7 m dype.

Figur 2. Tiltaksområdet - Kjøpmannsgata 1, før graving. Sett mot SV. Foto: NIKU.

2 Resultater av overvåkingen

Det ble benyttet en gravemaskin med smal skuffe. Hullet som ble gravd var 1,2 x 1,2 m i størrelse, mens dybden var 0,4 m. Profilen bestod av 0,2 m torv/gress i toppen, som lå over 0,2 m løs, grå sandgrus (moderne fyllmasse). I hullets østende lå det en synlig fiberduk, antakelig lagt over kulturlag da området ble gravd/arkeologisk undersøkt tidligere. Kulturlaget som var synlig i kanten av hullet, befant seg 0,35 -0,4 m under overflaten og fortsatte i østlig retning (fig. 3-4). Laget er antakelig fjernet/gravd gjennom i vestlig retning mot veien. Bunnen av hullet bestod av løs sandgrus, og en moderne råttne staur/gjerdestolpe som var lagt N-S. Kulturlaget var mørkebrunt og kompakt, det ble ellers ikke gjort noen funn i laget. Laget så relativt uforstyrret ut, men nivået antyder etterreformatoriske lag og utfyllinger mot elven.

Figur 3. Plantehullet sett mot N. Fiberduk til høyre. Foto: NIKU.

Figur 4. Plantehullet sett mot Ø. Antydninger til mørkere kulturlag i profilkanten som var tildekket av fiberduk fra tidligere. Med 0,6 m målestokk. Foto: NIKU.

3 Oppsummering

Plantehullet ble gravd i moderne masser i kun 0,4 m dybde. Det ble ikke registrert automatisk fredete kulturlag som var i direkte konflikt med tiltaket, men observasjoner i plantehullets profil mot øst viser tildekking (fiberduk) av tidligere registrerte kulturlag på stedet.

4 Vedlegg: Kartutsnitt Askeladden

Norsk institutt for kulturminneforskning er et uavhengig forsknings- og kompetansemiljø med kunnskap om norske og internasjonale kulturminner.

Instituttet driver forskning og oppdragsvirksomhet for offentlig forvaltning og private aktører på felter som by- og landskapsplanlegging, arkeologi, konservering og bygningsvern.

Våre ansatte er konservatorer, arkeologer, arkitekter, ingeniører, geografer, etnologer, samfunnsvitere, kunsthistorikere, forskere og rådgivere med spesiell kompetanse på kulturarv og kulturminner.

www.niku.no

NIKU Rapport 151

NIKU hovedkontor
Storgata 2
Postboks 736, Sentrum
0105 OSLO
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Tønsberg
Farmannsveien 30
3111 TØNSBERG
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Bergen
Dreggsallmenningen 3
Postboks 4112, Sandviken
5835 BERGEN
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Trondheim
Kjøpmannsgata 1b
7013 TRONDHEIM
Telefon: 23 35 50 00

NIKU Tromsø
Framsenteret
Hjalmar Johansens gt. 14
9296 TROMSØ
Telefon: 77 75 04 00